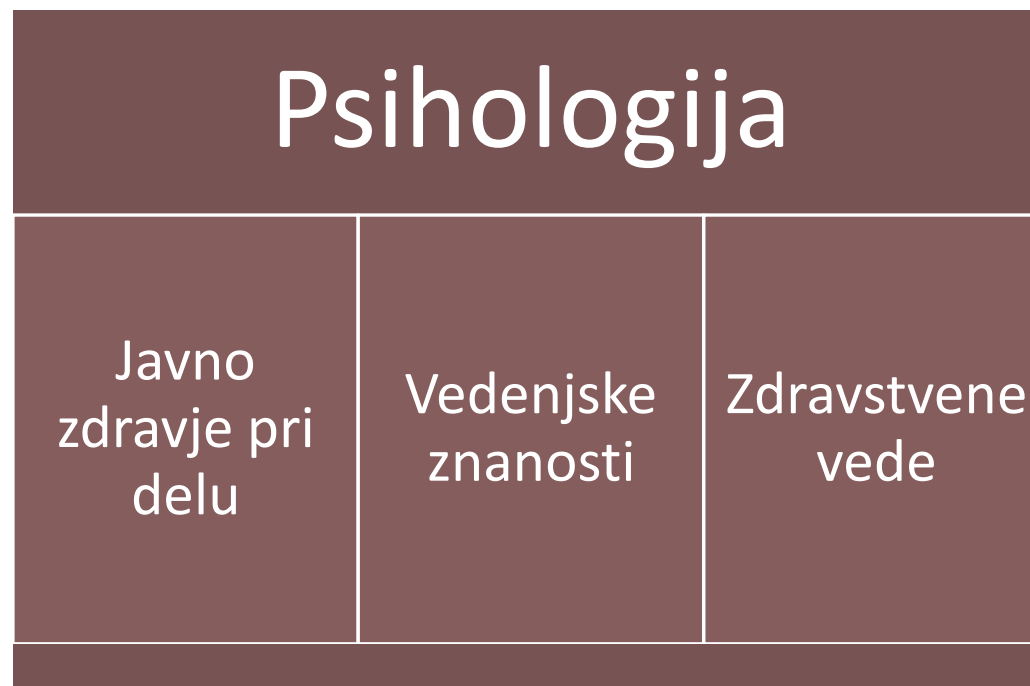

Med strahom in kontrolo – zaznavanje osebne varnosti med mladimi odraslimi

VANJA ERČULJ

MARIBOR, 25. 11. 2025

Osebna varnost – širok koncept

Osebna varnost - več kot strah pred kriminaliteto

Eller in Frey (2019)

Zadovoljenost najpomembnejših potreb

Občutje trenutne varnosti

Občutje dolgoročne varnosti

Dabbous idr (2025)

Strah pred kriminaliteto

Zaupanje v sposobnost
ubranitve

Vsakdanji občutek
varnosti – znanci, dom

Varnost – soseska,
ponoči

Syropoulos idr (2024)

Strah pred
kriminaliteto

Zaupanje v lastne
sposobnosti varovanja
pred grožnjami

Osebna varnost v
vsakdanjem življenju

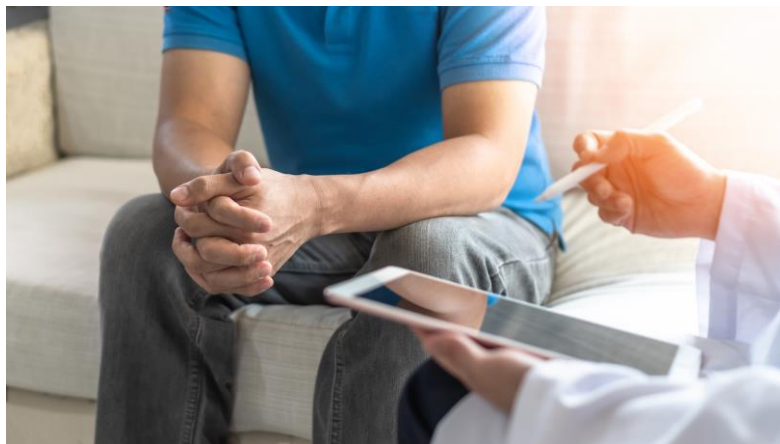

Z vsako dimenzijo so povezane druge lastnosti

Občutek osebne varnosti

Strah pred kriminaliteto

Sposobnost ubranitve

Vzporednice z raziskavami o strahu pred kriminaliteto

Mladi in varnost

Srbija 2022/23

Nacionalna varnost

Kibernetske grožnje
Terorizem
Klimatske spremembe
Organizirana kriminaliteta
Politični nemiri

Javni dogodki

Slovenija 2022 – strah pred
kriminaliteto

Varno

Okoliščine

Ponoči Temne ulice
Šam
Zapuščene ulice

Osebe

Tujci Substance
Moški

Raziskava med mladimi odraslimi (20 - 24 let)

CILJ

Razumevanje koncepta osebne varnosti & dejavniki ogrožanja

METODA ZBIRANJA
PODATKOV

Polstrukturirani intervjuji - vodič

VZORČENJE

Priložnostno, snežna kepa

VELIKOST VZORCA

n = 28

n = 17

n = 11

n = 18

n = 10

Razumevanje koncepta osebne varnosti

KOGNITIVNI VIDIK

Odsotnost groženj iz
okolja/družbe

- Fizične
- Psihične
- Spletne

„... da sem zaščitena pred
zunanjiimi grožnjami in
posledicami.“
„Da se na nekem kraju
počutim varno, da ne vidim
nekih groženj.“

ČUSTVENI VIDIK

Odsotnost strahu,
dobro počutje

„... da me ni strah nasilja“
„... da me ni strah, da se mi bo
kaj zgodilo“

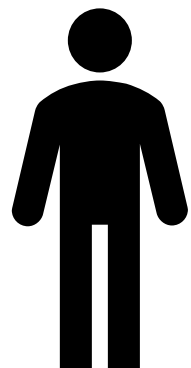
VEDENJSKI VIDIK

Sposobnost
samozaščite

„... se lahko enostavno
zaščitiš“
„... da se lahko zaščitim v
fizičnih spopadih“
„... da se lahko ubranim v
fizičnih spopadih.“

Slovenija je varna država

*„Mogoče zadnje čase manj,
glede na ostale države bi js
vseeno rekla, da smo precej
varna država.“*

Ključne grožnje, glede na lokacijo

DOM

- Vlom
- Kraja
- Naravne nesreče (plazovi, požari, potresi, poplave)
- Sosedje–družinsko nasilje, marginalne skupine
- Promet v neposredni bližini hiše
- Nepovabljeni „gosti“ (prodajalci, neznanci)

FAKULTETA

Študenti FVV

- Slaba infrastruktura (požar, potres)
- Azilni dom, neznanci

Ostali

- Tatvine
- Drugi študenti ali profesorji

DELOVNO OKOLJE

- Stranke (verbalno in fizično nasilje)
- Fizično okolje dela (viličarji, mehanizacija, ostri predmeti)
- Požari, naravne nesreče
- Rop, tatvina

Ključne grožnje, glede na lokacijo

ULICA

Vezano na okoliščine:
tema, slaba osvetlitev

- Marginalne skupine
- Posamezniki pod vplivom substanc
- Verbalno nadlegovanje
- Tatvine

JAVNI PREVOZ

- Tatvine
- Sopotniki: verbalno nadlegovanje, zasledovanje

BAR / NOČNI KLUB

- Podtikanje substanc v pijačo
- Fizični napadi
- Spolno nadlegovanje

Okoliščine: pomanjkanje
varnostnikov

PRIREDITEV NA PROSTEM

- Množica – stampedo
- Teroristični napad

Različna percepcija varnosti v mestih in na podeželju

Marginalne skupine
Tatvine
Javni prevoz
Samozaščitna
vedenja razvita

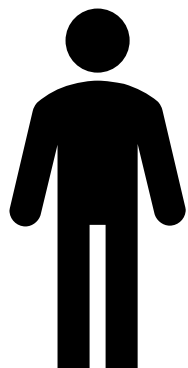

Premoženjska kriminaliteta
Naravne nesreče

Večji občutek, varnosti,
Kontrole, zaupanja v skupnost

„V kraju, kjer živim, se večinoma vsi med sabo poznamo.“

Razlike med moškimi in ženskami v virih ogrožanja

Fizični napadi
Prometne nesreče
Tatvine

Tehnike samoobrambe

„... poleg tega je veliko prometnih nesreč zaradi vožnje pod vplivom alkohola.“

Moški
Spolno nadlegovanje
Podtikanje substanc

Tehnike izogibanja

„Eno izmed groženj, ki bi jih izpostavila, so sigurno droge in možnost podtikanja drog in kot sem že prej izpostavila situacijo, ko te osebe oziroma moški nadlegujejo.“

Ključne ugotovitve

- Razumevanje varnosti podobno kot v drugih raziskavah.
- Mladi se počutijo varne – zaznava upad občutka varnosti (odraža v *Globalnem indeksu miru* – 3. mesto 2021 na 9. mesto 2024)
- Premoženjska kriminaliteta in družbeni pojavi – še vedno ključni vir ogrožanja.
- Dodatni viri ogrožanja – naravne in druge nesreče in kibernetiski napadi (SI-CERT 7 % več v 2024 glede na 2023).

HVALA